

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

26-27 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

м. Запоріжжя

СЕКЦІЯ 6. ПРОБЛЕМА ТІЛЕСНОСТІ

Голубович І.В., Хмарський В.М.

КУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ ТІЛЕСНОСТІ: ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ ВІЗІЇ ІЛЛІ МЕЧНИКОВА..... 161

Овчаренко Л.С., Герасімчук Т.С., Кіріцева О.А.

ПСИХІЧНИЙ СТАН ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ У ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 162

Бондарева С.А., Черненко О.Є.

ФІЛОСОФСЬКО-АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ: МІЖ ВІДНОВЛЕННЯМ НОРМИ ТА МЕДИКАЛІЗАЦІЄЮ ТІЛЕСНОСТІ..... 169

Косс А.

БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ДИЗАЙН ТІЛЕСНОСТІ: ВІД СОЦІАЛЬНОЇ НОРМОВАНOSTI ДО ГЕНЕТИЧНОГО ПОКРАЩЕННЯ В СПОРТІ..... 171

Серіков К.В.

КРИТЕРІЇ ГОСПІТАЛІЗАЦІЇ ХВОРИХ ІЗ ШЕМІЧНИМ МОЗКОВИМ ІНСУЛЬТОМ У ВІДДІЛЕННЯ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ТА РІШЕННЯ ПРО ОБМЕЖЕННЯ ТА ПРИПИНЕННЯ ЛІКУВАННЯ У ГОСТРІЙ ФАЗІ ЗАХВОРЮВАННЯ..... 174

Таран Р.М.

ВІД КОНТРОЛЮ БОЛЮ ДО УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ: СУЧАСНА АНЕСТЕЗІОЛОГІЯ В ЕТИЧНОМУ ВИМІРІ..... 176

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Волосовець О.П., Волосовець Т.М.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ..... 178

Алієва О.Г., Таврог М.Л., Попазова О.О., Макєєва Л.В., Громоковська Т.С.

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 180

Haidai N.V., Kyrychenko M.M., Deinichenko O.V., Pavliuchenko M.I., Shapoval O.S.

EXPERIENCE IN IMPLEMENTING INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF ENGLISH-MEDIUM STUDENTS IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY UNDER MARTIAL LAW AND IN COMPLIANCE WITH EUROPEAN STANDARDS OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE..... 185

Губка В.О., Головка М.Г., Гайдаржі Є.І., Охріменко Г.І.

ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ..... 188

Kaliuzhna V.V.

PROBLEMS OF DISTANCE TEACHING OF DERMATOLOGY AND VENEREOLOGY IN HIGHER MEDICAL EDUCATION INSTITUTIONS..... 189

Козиряцька С.А.

ВИРОБЛЕННЯ НАВИЧОК РЕДАГУВАННЯ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ЗВО НА ЗАНЯТТЯХ З «УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)» ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ЇХ МОВЛЕННСВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ..... 191

Крупей К.С., Деген А.С., Гуліна О.С.

CHATGPT У МЕДИКО-БІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІНАХ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПІД ЧАС ГЕНЕРУВАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОРИСТУВАЧА..... 192

Лукіна Г.М.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ..... 194

Моргуницова С.А., Школова О.П., Дмитрієв В.С., Ганошенко Ю.А.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО СКЛАДАННЯ ЄДКІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ..... 196

6. ChatGPT в сфері наукових досліджень: шкода чи користь? *Наука та метрика*. URL: <https://nim.media/articles/chatgpt-v-sferi-naukovikh-doslidzhen-shkoda-chi-korist> (дата звернення: 28.12.2025 р.).

7. Єдиний перелік біологічних агентів, які становлять або можуть становити небезпеку для здоров'я людини: наказ МОЗ України від 22 лютого 2023 р. № 365. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0653-23#Text>

8. PAIDB v2.0. URL: http://www.paidb.re.kr/about_paidb.php (дата звернення: 28.12.2025 р.).

9. Русакова М. Ю., Галкін Б. М., Філіпова Т. О., Івах В. В., Тітлянов О. О. Продукція сидерофорів бактеріями роду *Pseudomonas*. *Мікробіологія і біотехнологія*. 2014. № 4. С. 88-95.

10. Настанова 00233. Аналіз сечі і бактеріальний посів сечі. 2022. URL: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents/3121>

ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ НА ТЛІ ВОЄННОГО СТАНУ

*Лукіна Ганна Михайлівна,
викладач кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Актуальність проблеми

Повномасштабна війна стала безпрецедентним викликом для системи вищої освіти України та спричинила необхідність термінового переходу до гнучких моделей навчання. У цих умовах інноваційні технології та дистанційна форма освіти перетворилися з альтернативного формату на стратегічний інструмент забезпечення безперервності професійної підготовки майбутніх лікарів.

Медична освіта має специфіку, пов'язану з поєднанням теоретичної підготовки та обов'язкових практичних навичок. Тому впровадження цифрових технологій в умовах воєнного стану потребує комплексного аналізу як переваг, так і викликів.

Переваги використання інноваційних технологій

1. Забезпечення безперервності освітнього процесу

Однією з ключових переваг дистанційного навчання є можливість збереження освітнього процесу навіть за умов повітряних тривог, евакуації чи тимчасової окупації окремих територій. Використання платформ відеоконференцій, електронних навчальних середовищ, віртуальних симуляторів дозволяє студентам продовжувати навчання незалежно від їхнього місця перебування. Зокрема використання платформи Teams дозволяє ефективно проводити заняття, як у форматі лекцій, так і практичних занять.

2. Гнучкість та індивідуалізація навчання

Інноваційні технології сприяють персоналізації освітнього процесу. Студенти можуть опановувати матеріал у зручному темпі, повторювати складні теми, користуватися записами лекцій та цифровими бібліотеками. Це особливо важливо в умовах психологічного стресу, спричиненого воєнними подіями.

Адаптивні освітні платформи дозволяють враховувати рівень підготовки здобувачів освіти, що підвищує ефективність засвоєння матеріалу та сприяє формуванню професійних компетентностей. [3, с. 95-96]

3. Розширення доступу до міжнародного досвіду

В умовах війни українські заклади вищої медичної освіти активізували співпрацю з іноземними партнерами. Онлайн-курси, вебінари, міжнародні конференції дають можливість студентам і викладачам інтегруватися у світовий освітній простір, переймати сучасні клінічні протоколи та практики доказової медицини. Також це поєднується з офлайн-заходами на території країн-партнерів.

Дистанційні формати також сприяють участі українських студентів у міжнародних програмах обміну без фізичного виїзду за кордон.

4. Використання симуляційних та VR/AR-технологій

Сучасні цифрові рішення, зокрема віртуальні тренажери, 3D-анатомічні моделі, симулятори клінічних випадків, частково компенсують обмежений доступ до клінічних баз. Віртуальні пацієнти дозволяють моделювати різні сценарії лікування, у тому числі травми воєнного часу, що набуває особливої актуальності в сучасних умовах.

Такі технології сприяють розвитку клінічного мислення, навичок прийняття рішень та командної взаємодії. [2, с. 20-22]

5. Формування цифрових компетентностей

Майбутній лікар має володіти навичками роботи з електронними медичними системами, телемедициною, цифровими реєстрами пацієнтів. Дистанційне навчання природно інтегрує ці елементи в освітній процес, формуючи готовність до роботи в умовах цифровізації системи охорони здоров'я.

Основні виклики та проблеми

1. Обмежені можливості практичної підготовки

Найбільшою проблемою дистанційного формату в медичній освіті є дефіцит клінічної практики. Безпосередній контакт із пацієнтом, відпрацювання мануальних навичок, робота в операційній не можуть бути повністю замінені віртуальними технологіями.

Особливо складною є підготовка студентів старших курсів та інтернів, для яких клінічний досвід є критично важливим. [1, с. 117-118]

2. Нерівність доступу до технічних ресурсів

В умовах воєнного стану частина студентів перебуває в регіонах із нестабільним інтернет-зв'язком або обмеженим доступом до електроенергії. Це створює освітню нерівність і може негативно впливати на якість підготовки.

Крім того, не всі здобувачі освіти мають сучасні пристрої, здатні підтримувати деякі освітні платформи.

3. Психоемоційне навантаження

Воєнний стан супроводжується постійним стресом, тривожністю та ризиком професійного вигорання як у студентів, так і у викладачів. Дистанційний формат, попри свою гнучкість, може посилювати відчуття ізольованості та знижувати мотивацію до навчання.

У цих умовах важливо інтегрувати елементи психологічної підтримки в освітній процес.

4. Питання якості та академічної доброчесності

Онлайн-оцінювання створює додаткові ризики щодо забезпечення об'єктивності контролю знань. Потребують удосконалення механізми ідентифікації здобувачів освіти, прокторинг, а також формування культури академічної доброчесності.

Водночас необхідно адаптувати критерії оцінювання до нових форматів навчання без зниження стандартів підготовки.

5. Підготовка викладачів до цифрової трансформації

Не всі науково-педагогічні працівники мають достатній рівень цифрової компетентності. Ефективне використання інноваційних технологій потребує системної підготовки, методичної підтримки та оновлення освітніх програм. Але більшість вищих навчальних закладів регулярно проводить курси, семінари та інші заходи з вдосконалення цифрової освіченості персоналу. [3, с. 97-99]

Перспективи розвитку

Події воєнного часу прискорили цифрову трансформацію медичної освіти в Україні. Дистанційна форма навчання не повинна розглядатися як тимчасовий вимушений захід, а як складова гібридної моделі освіти, що поєднує онлайн-теоретичну підготовку з інтенсивною клінічною практикою, необхідною для повноцінної медичної освіти.

Перспективними напрямками є:

- розвиток національних платформ симуляційного навчання;
- інтеграція телемедицини в освітні програми;
- створення єдиних цифрових ресурсів для медичних університетів;
- розширення міжнародної академічної співпраці;
- впровадження систем безперервного професійного розвитку в онлайн-форматі.

Висновки

Використання інноваційних технологій та дистанційної форми навчання в медичній освіті України в умовах воєнного стану є не лише вимушеним кроком, а й потужним імпульсом для модернізації системи підготовки медичних кадрів. Переваги цифрових рішень — безперервність навчання, гнучкість, доступ до міжнародного досвіду, формування цифрових компетентностей - створюють нові можливості для розвитку галузі.

Водночас існують суттєві виклики, пов'язані з практичною підготовкою, технічною нерівністю, психоемоційним навантаженням та забезпеченням якості освіти. Подолання цих проблем потребує комплексного підходу, поєднання державної підтримки, інституційної автономії та професійної відповідальності учасників освітнього процесу.

Таким чином, інноваційні технології мають стати не заміною традиційної медичної освіти, а її стратегічним доповненням, що забезпечить стійкість, адаптивність і конкурентоспроможність української медичної освіти в умовах сучасних викликів.

Список використаних джерел

1. Гарбар К. Б., Слоєва З. В., Матвієнко С. О. Досвід впровадження дистанційної форми навчання в післядипломній медичній освіті // Медична освіта. 2023. № 1. С. 113–119.
2. Крупко О. Дистанційна освіта та інноваційні методи навчання у вищій освіті України в період пандемії COVID-19 // Український педагогічний журнал. 2022. № 1. С. 18–23.
3. Стрільчук Л. М., Радченко О. М., Ільницька Л. А. Дистанційне навчання у медичному закладі вищої освіти: соціальні та статево-вікові характеристики // Медична освіта. 2022. № 3. С. 94–100.

ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО СКЛАДАННЯ ЄДКІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

*Моргунцова Світлана Андріївна, кандидат біологічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної, навчальної роботи та якості освіти;*

Школова Олена Петрівна, керівник навчального відділу;

*Дмитрієв Вадим Сергійович, кандидат технічних наук,
керівник Центру дистанційної освіти і телемедицини та якості освіти;*

*Ганошенко Юрій Анатолійович, кандидат філологічних наук, доцент,
керівник навчально-методичного відділу*

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

У сучасних умовах реформування системи вищої освіти в Україні, зокрема в медичній галузі, особлива увага приділяється забезпеченню високої якості підготовки фахівців. Єдиний державний кваліфікаційний іспит (ЄДКІ) є ключовим інструментом оцінки компетентностей здобувачів освіти, що вимагає комплексного підходу до організації навчального процесу. Досвід Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (ЗДМФУ) демонструє ефективність впровадження інтегрованої організаційної моделі, яка поєднує традиційні та цифрові інструменти для підготовки студентів до ЄДКІ та загального підвищення якості освіти. Ця модель базується на принципах системності, моніторингу та корекції, що дозволяє адаптувати освітній процес до індивідуальних потреб здобувачів і вимог сучасного ринку праці.